

РЕШЕНИЕ

№ 6685

гр. София, 06.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 35 състав, в публично заседание на 11.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Мичева-Димитрова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **4608** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл.166, ал.3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /ДОПК/ и чл.27, ал.5 от Закона за подпомагане на земеделските производители /ЗПЗП/.

Образувано е по жалба на С. Г. А. с ЕГН [ЕГН] и адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] чрез адв. И. М.-Г., срещу Акт за установяване на публично държавно вземане № 23/06/3/0/05316/04/01 от 12.04.2023 г., издаден от директора на Областна дирекция – [населено място] при Държавен фонд „Земеделие“, с който е отказана изцяло одобрената финансова помощ по Договор № BG06RDNP001-6.007-2550-C01 от 02.04.2021 г. на основание чл.9, ал.1, т.2, ал.2, т.1 от Договора, респ. т.32, във вр. с т.32.2 и 32.12 от Раздел II от Условието за изпълнение по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. и е определено задължение в размер на 19 558,00 лв., представляващо публично държавно вземане за изплатено и подлежащо на възстановяване първо плащане по Договор № BG06RDNP001-6.007-2550-C01 от 02.04.2021 г., ведно със законната лихва върху тази сума, която се дължи считано от 15.11.2022 г. на основание чл.17, ал.1 от административния договор.

Жалбоподателят счита оспорения акт за нищожен като издаден от некомпетентен орган. Алтернативно иска отмяната му като незаконосъобразен, поради противоречие с материалния закон – отменително основание по чл.146, т.4 от АПК. Твърди, че при

констатиране на нередност, на основание чл.27, ал.6 от ЗПЗП, дължимостта на подлежаща на възстановяване безвъзмездна финансова помощ е следвало да се установи с издаването на решение за налагане на финансова корекция по реда на чл.73 от ЗУСЕСИФ /към настоящия момент ЗУСЕФСУ/, тъй като е налице основанието по чл.70, ал.1, т.7 от същия закон. Излага, че е налице неизпълнение на бизнес плана като неразделна част от сключения между страните Административен договор № BG06RDNP001-6.007-2550-C01 от 02.04.2021 г. В тази връзка пояснява, че константната съдебна практика категорично приема, че ЗПЗП предвижда две самостоятелни административни производства пред ДФ „Земеделие“ по прилагане на мерките от Програмата за развитие на селските райони – ПРСР 2014-2020 г., а именно: чрез извършване на финансова корекция по реда на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) или чрез издаването на акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) по реда на чл.166 ДОПК. В конкретния случай, жалбоподателят счита, че неизпълнението на заложените финансови показатели в бизнес плана за неизпълнение на одобрените индикатори следва да се разглежда по реда на ЗУСЕСИФ, поради което с издаването на АУПДВ по реда на ЗПЗП органът е допуснал съществено процесуално нарушение. Позовава се на съдебна практика на Върховния административен съд. Иска отмяната на акта за установяване на публично държавно вземане като незаконосъобразен, алтернативно обявяване на неговата нищожност. Претендира направените по делото разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателят, чрез процесуалния си представител адв. Г., поддържа жалбата. Счита, че в конкретния случай, с издаването на АУПДВ, административният орган е допуснал съществено процесуално нарушение, което води до незаконосъобразност на постановения акт. На следващо място сочи, че е допуснато още едно съществено нарушение в процедурата по обжалване, а именно: по първоначалната преписка е било издадено становище от 10.08.2022 г. на ОДБХ, а дванадесет дни по-късно е издадено второ становище от ОДБХ с коренно противоположни твърдения, станало повод за издаване на обжалвания АУПДВ. В тази връзка счита, че са били налице предпоставките на чл.27, ал.2, т.2 АПК, а именно – издаден е акт между същите страни на същото основание, който не е влязъл в сила. Излага съображения по съществуването на спора в писмено становище. Претендира разноски по чл.38, ал.1, т.3 от ЗАдв и сума в размер на 10,00 лв., представляваща внесена държавна такса.

Ответникът – директорът на Областна дирекция – [населено място] при ДФЗ, не изпраща представител. Подробни съображения за неоснователността на жалбата излага в писмени бележки от 27.09.2023 г. Претендира присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер. В условията на евентуалност прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на насрещната страна, като моли същият да бъде съобразен с разпоредбата на чл.78, ал.5 от ГПК, вр. с чл.144 от АПК.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл.168 от АПК, за да се произнесе, съобрази следното от фактическа страна:

Между страните не се спори по следните, установени в административното производство, факти и обстоятелства:

На 02.04.2021 г. между Държавен фонд „Земеделие“ и С. Г. А. е сключен Административен договор № BG06RDNP001-6.007-2550-C01 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ /БФП/ по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитие на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. /л.38/. Според чл.3, ал.1 от договора одобрената помощ въз основа на представените от ползвателя на етапа на кандидатстването по подмярка 6.3 заявление и документи, включително бизнес план, е в размер на левовата равностойност на 15 000 евро - 29 337,00 лева. В ал.2, т.1 на същия член е предвидено първо плащане в размер на левовата равностойност на 10 000 евро - 19558,00 лева, което се извършва в срок до два месеца от датата на сключването на договора и т.2 второ плащане в размер на левовата равностойност на 5 000 евро - 9 779,00 лева, което се извършва в срок до три месеца след издаване на уникален идентификационен номер на окомплектована с всички изискуеми документи съгласно Раздел 4 от Условието за изпълнение на искане за второ плащане от бенефициента, в случай на одобрение на помощта след извършени проверки, включително на мястото, относно точното изпълнение на бизнес плана и извършен анализ за установяване на съответствието между физическото състояние и одобрения бизнес план, съгласно чл.8, ал.5 от същия договор. На основание чл.4 плащания по чл.3 от договора се извършват след проверките и при спазване на изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 на Комисията от 17 юли 2014 година за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие, на условията и на задълженията на ползвателя, определени в акт на правото на Европейския съюз и договора. В чл.6, ал. от договора е предвидено, че бенефициентът се задължава да изпълни представения от него и одобрен бизнес план в периода от сключване на договора до 30.06.2021 г. В конкретния случай, посочената в договора дата за изпълнение е била променена, след като с Анекс от 20.07.2021 г., срокът за изпълнение е удължен до 30.07.2022 г. Според чл.6, ал.2 бенефициентът се задължава да започне реалното изпълнение на бизнес плана в срок, не по-дълъг от девет месеца от сключването на договора; според ал.3, в срока по ал.1 бенефициентът е длъжен да изпълни изцяло бизнес плана, включително да представи лиценз, разрешение и/или регистрация, когато за извършването на дейността/инвестицията съгласно разрешение и/или регистрация, както и всички останали нормативно и договорно установени задължения на ползвателя и произтичащи от предоставеното подпомагане ангажименти. В чл.9, ал.1, т.2 е посочено, че Фондът изисква от бенефициента връщане на първото плащане по чл.3, ал.2, т.1 и няма право да получи второто плащане по чл.3, ал.2, т.2 от договора, в случай че не е изпълнил точно бизнес плана, включително в частта на заложените специфични цели и резултати, съгласно Приложение 3. Съгласно чл.29 от договора, към същия са приобщени приложения от №1 до № 5, които представляват неразделна част от него.

Видно от представеното към договора Приложение № 3 „Таблица за специфични цели“ /л.57/, като цели и специфични резултати, съгласно Таблица № 1 (Списък на критериите за подбор, по които проектното предложение е получило приоритет) е посочено „Достигане на съответствие със Стандартите на Общността по отношение на ветеринарните и фитосанитарните изисквания, хуманното отношение към животните, опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд“.

Видно от т.3.1. от представения по делото Бизнес план по подмярка 6.3. „Стартова помощ за развитието на малките стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“, жалбоподателят е декларирал, че ще продължи да използва само разрешение за употреба продукти за растителна защита и ще води своевременно дневник за растителна защита, който ще заверява ежегодно в Областна дирекция по безопасност на храните /ОДБХ/. Посочено е също, че към крайната дата на проверка на изпълнение на бизнес плана, кандидатът се задължава да представи становище от ОДБХ, от което да е видно, че земеделското му стопанство и дейността му отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията.

На 29.07.2022 г., през електронния си профил в ИСУН, С. А. е подал Искане за второ плащане в Разплащателната агенция на ОД на ДФЗ – С. /л.237/. Видно от направените върху искането отбелязвания, към него не са били приложени всички изискуеми документи.

На 08.08.2022 г. във връзка с подаденото искане за второ плащане, до С. А. е изпратено Уведомително писмо за наличие на нередности изх. № 01-223-6500/166 /л.385/, описани в 10 точки. В т.9 на Уведомителното писмо е посочено, че е необходимо да бъде представено становище на Областна дирекция по безопасност на храните, от което да е видно, че земеделското стопанство и дейността на А. отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията. Вписано е също, че необходимите документи следва да бъдат представени в 15 дневен срок. Има отбелязване, че за дата на получаване на уведомителното писмо се счита датата на изпращането му през ИСУН. Видно от приложения преглед на кореспонденцията в ИСУН 2020, Уведомителното писмо е изпратено на 08.08.2022 г. /л.400/.

На 22.08.2022 г. чрез системата ИСУН в Областна дирекция С. на Държавен фонд „Земеделие“ е постъпил отговор на Уведомително писмо от С. А., с който е представил всички изискани му с писмото документи от т.1 до т.10, с изключение на становището по т.9. Видно от отговора, по т.9 А. е посочил, че е подал заявление до ОДБХ на 16.08.2022 г. за издаване на Становище от ОДБХ – С. област за състоянието на управляваното от него стопанство.

С Писмо № 07-225-6500/73 от 27.09.2022 г. /л.446/, директорът на Областна дирекция С. на Държавен фонд „Земеделие“, във връзка с твърдението за подадено от А. заявление за становище до ОДБХ на 16.08.2022 г., обективирано в отговора от 22.08.2022 г., е изискал от С. А. да представи становище от БАБХ в 5 дневен срок. В писмото е посочено, че за дата на получаване се счита датата на изпращането му през ИСУН. Видно от приложения преглед на кореспонденцията /л.447/, писмото е изпратено на 27.09.2022 г.

На 01.10.2022 г. чрез системата ИСУН в Областна дирекция С. на Държавен фонд „Земеделие“ е постъпил отговор от С. А. с текст, че изпраща изисканото становище в приложение.

Видно от представените по делото доказателства, с отговора от 01.10.2022 г. на Областна дирекция С. на Държавен фонд „Земеделие“ е изпратено Становище № 23-017/10.08.2022 г. на ОДБХ, в което е вписано, че С. Г. А. е подал заявление в ОДБХ – С. област с вх. № 4090/10.09.2022 г. за издаване на Становище за подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ за периода 2014-2020 г. Съгласно становището, земеделският производител е представил в ОДБХ – С. необходимите документи, посочени в заявлението и същото е издадено в уверение на това, че земеделското

стопанство на С. Г. А. отговаря на изискванията на Закона за защита на растенията.

На 04.10.2022 г., директорът на ОД С., Разплащателна агенция към Държавен фонд „Земеделие“ е изпратил Запитване до ОДБХ /л.451/, в което е посочил, че във връзка с издаден вх. № 4134/16.08.2022 г. от ОДБХ С. област по подадено от С. Г. А. заявление за становище, моли същото да му бъде предоставено и да бъде информиран дали А. го е получил лично, с оглед коректна последваща обработка на заявлението.

В отговор на горесцитираното запитване от 04.10.2022 г., директорът на ОДБХ - С. област е изпратил Писмо изх. № 1053/10.10.2022 г. до директора на ОД С., Разплащателна агенция към Държавен фонд „Земеделие“ /л.454/, според което А. е подал второ заявление за становище „ПРСР (2014-2020 г.) до директора на ОДБХ С. област при междинно или окончателно плащане на мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ с вх. № 4133 от 16.08.2022 г., както и Заявление вх. № 4134/16.08.2022 г. в свободен текст с молба за анулиране на Становище № 23-017/10.08.2022 г. на ОДБХ. Посочено е, че инспектори от отдел „Растителна защита“ при ОДБХ С. област са извършили проверка на място в стопанството, отразена в Констативен протокол № SFO000877 от 18.08.2022 г. и доклад към него от 22.08.2022 г. В резултат на проверката, директорът на ОДБХ- С. област сочи, че е издал Становище № 23-018/22.08.2022 г. в уверение на това, че земеделското стопанство и дейността на С. Г. А. не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията. Към писмото е приложено и Становище № 23-018/22.08.2022 г.

По делото е приложено Писмо изх. № 870/16.08.2022 г. от ЗА директора на ОДБХ, изпратено до Разплащателна агенция при ДФЗ /л.394/, с което е изпратена Заповед № 1440/15.08.2022 г., издадена от директора на ОДБХ С. област. От последната е видно, че считано от 16.08.2022 г., Становище № 23-017/10.08.2022 г. относно предоставяне на финансова помощ по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г. и програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., издадено на С. Г. А. е обезсилено.

В Заповед № 1440/15.08.2022 г., издадена от директора на ОДБХ С. област /л.395/ също е посочено, че считано от 16.08.2022 г. Становище № 23-017/10.08.2022 г. е обезсилено, поради което следва да се възобнови вътрешният ход на процедурата по издаване на становище по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ за периода 2014-2020 г. От мотивите на документа е видно, че към подаденото от С. Г. А. заявление не са приложени следните изискуеми документи: растителни паспорти за растенията, предназначени за засяване – картофи, една от земеделските култури, които отглежда през 2022 г. Посочено е, че заявителят притежава удостоверение за регистрация № SFO 0533/11.05.2016 г. по чл.22 от Закона за защита на растенията, като от 2016 г. до момента не е изпълнявал задълженията си по чл.24, ал.1 от ЗЗР, тъй като не е подавал ежегодно декларации за липса на промени или актуализиране на данните в регистъра.

С Уведомително писмо за отстраняване на нередности № 07-225-6500/100/25.10.2022 г. /л.484/, директорът на ОД С. при ДФЗ е уведомил А., че ДФ „Земеделие“, в качеството си на административен орган, по служебен път е получил информация от БАБХ ОДБХ С. област на 18.08.2022 г. с вх. № 02-220-2000/3245, че Становище № 23-017/10.08.2022 г. е обезсилено, считано от 16.08.2022 г. С писмото той информира А., че е запознат със Заповед № 1440/15.08.2022 г., в която са изложени мотивите за обезсилването на становището. На следващо място сочи, че на 12.10.2022 г., с Писмо вх. № 07-225-2000/94, от ОДБХ С. област са предоставили на ОД С. към ДФЗ

Становище № 23-018/22.08.2022 г., от което е видно, че земеделското стопанство и дейността му не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията. От С. А. са изискани обяснения за констатираното разминаване.

С Писмо № 07-225-6500/119 от 18.11.2022 г., директорът на ОД С. при ДФЗ е уведомял С. Г. А., че на осн. чл.24, ал.1 във връзка с чл.26, ал.1 от АПК, ДФЗ открива процедура по издаване на акт за установяване на публично държавно вземане. В него са изложени подробни съображения относно наличието на неизпълнение на задълженията от страна на А., съдържащи се в чл.13, ал.1 от Административния договор, респ. т.17 вр. с т.29.3.5 от Раздел I „Техническо изпълнение на проектите“ от Условието за изпълнение. Вследствие на установената фактическа обстановка, ОД С. област към ДФЗ е определила сума в размер на 19 558,00 лв., представляваща публично вземане със задължено лице С. Г. А., на осн. чл.9, ал.1, т.2 и т.15, респ. т.32 вр. ст.28, т.32.2, т.32.13 и т.32.20, буква „с“ от Раздел 2 „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ от Условието за изпълнение. Посочено е, че в случай на несъгласие с направените констатации, адресата има право да представи в 14-дневен срок от получаването на писмото своите писмени възражения по основателността и размера на публичното вземане. Писмото е изпратено чрез ИСУН на 18.11.2022 г.

С обжалвания в настоящото производство Акт за установяване на публично държавно вземане № 23/06/3/0/05316/04/01 от 12.04.2023 г. /л.490/, издаден от директора на ОД С. към ДФЗ, на осн. чл.20а, ал.2 и ал.5, във връзка с ал.6 и чл.27, ал.3 и ал.7 от Закона за подпомагане на земеделските производители, във връзка с чл.9, ал.1, т.2 и ал.2, т.1 и чл.13 от Административен договор № BG06RDNP001-6.007-2550-C01 от 02.04.2021 г., във връзка с т.32 и т.32.1, т.32.2 и т.32.13 от раздел „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ от Условието за изпълнение на одобрени проекти по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-6.007, във връзка с чл.162, ал.2, т.8 и т.9, във връзка с чл.165 и чл.166, ал.1 и ал.2 от Данъчно-процесуалния кодекс и Заповед № 03-РД/1759 от 21.06.2021 г., директорът на ОД С. към ДФЗ отказва изцяло одобрената финансова помощ по Административен договор № BG06RDNP001-6.007-2550-C01 от 02.04.2021 г., сключен със бенефициента С. Г. А., УРН 572630 и определя на същия задължение в размер на 19 558,00 лева, представляващо публично държавно вземане за изплатено и подлежащо на възстановяване първо плащане по цитирания договор, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 15.11.2022 г. на основание чл.17, ал.1 от Административния договор.

В АУПДВ е посочено, че в искането за второ плащане, във връзка с постигането на специфична цел „Достигане на съответствие със Стандартите на Общността по отношение на ветеринарните и фитосанитарните изисквания, хуманното отношение към животните, опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд“, бенефициентът не е представил Становище от ОДБХ, че земеделското стопанство и дейността му отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията. Вписан е факта на обезсилване на Становище № 23-017/10.08.2022 г. с мотивирана Заповед № 1440/15.08.2022 г, считано от 16.08.2022 г. Прието е за установено, че е извършена проверка при местонахождението на стопанството, резултатите, от която са отразени в Констативен протокол № SFO000877 от 18.08.2022 г. и доклад към него, като на 22.08.2022 г. е било издадено Становище № 23-018, в което е посочено, че земеделското стопанство и дейността на бенефициента не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията. Базирайки се на горните установявания, директорът на ОД С. към ДФЗ приел, че не е

изпълнена заложената за изпълнение в Приложение № 3 към Административния договор цел „Достигане на съответствие със Стандартите на Общността по отношение на ветеринарните и фитосанитарните изисквания, хуманното отношение към животните, опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд“, поради което е налице неизпълнение на задълженията от страна на А., заложен в т.13, ал.1 от Административния договор и същият няма право да получи второ плащане и дължи възстановяване на първото, на основание т.32 и т.32.1, т.32.2 и т.32.13 от раздел „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ от Условията за изпълнение по процедура за подбор № BG06RDNP001-6.007.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена от лице с правен интерес, срещу подлежащ на оспорване по реда на АПК административен акт, пред компетентния да я разгледа съд, при спазване на срока по чл.149, ал.1 от АПК, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Процесният акт е издаден от компетентен орган, съгласно чл.20а, ал.5 и ал.6 от ЗПЗП в приложимата редакция и предвид представената Заповед № 03-РД/1759 от 21.06.2021 г. /л.23/, с която изпълнителният директор ДФЗ е делегирал на директорите на областните дирекции правомощия да издават актове за установяване на публични държавни вземания по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /пункт III, т.9/. Като правно основание за издаването са посочени разпоредбите на чл.165 и чл.166 от ДОПК. Съгласно първата разпоредба, събирането на държавните и общинските публични вземания се извършва въз основа на влязъл в сила акт за установяване на съответното публично вземане, издаден от компетентен орган, освен ако в закона е установено друго. Според чл.166, ал.1 и ал.2 от ДОПК, установяването на публичните вземания се извършва по реда и от органа, определен в съответния закон. Ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в АПК, а ако не е определен органът за издаване на акта, той се определя от кмета на общината, съответно от ръководителя на съответната администрация. В настоящия случай се касае за публично държавно вземане по смисъла на чл.162, ал.2, т.8 от ДОПК - претендират се недължимо платени суми по проект, финансиран от европейските земеделски фондове. Съгласно чл.166, ал.3 от ДОПК, актът за публично държавно вземане се обжалва пред ръководителя на съответната администрация по реда на АПК. Разпоредбата, тълкувана във връзка с тази на чл.81 от АПК означава, че оспорването на акта пред по-горестоящ административен орган е правна възможност, а не задължение за адресата и е приложима изборността на реда за оспорване. Следователно, административният акт може да се обжалва пред съда и без да е изчерпана възможността за оспорването му по административен ред.

Видно от данните по делото, преди издаване на оспорения акт жалбоподателят е уведомен за констатираното нарушение и му е предоставен 14-дневен срок да изрази становище и да представи доказателства.

АУПДВ е издаден в законоустановената писмена форма, със съдържание, отговарящо на изискванията на чл.59, ал.2 от АПК – вписан е органът, който го е издал, и неговия адресат, посочени са фактическите и правни основания за издаването му, има ясна разпоредителна част. Датиран и подписан.

При издаването на АУПДВ не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила.

Неоснователно е възражението на жалбоподателя за незаконосъобразност на акта, поради издаването му по реда на ЗПЗП. Видно от константната съдебна практика, изразена в множество съдебни решения на ВАС /Решение № 12650 от 13.12.2021 г. на ВАС по адм. д. № 4780/2021 г., Решение № 8763 от 20.07.2021 г. на ВАС по адм. д. № 1835/2021 г., Решение № 13882 от 10.11.2020 г. на ВАС по адм. д. № 3115/2020 г.; Решение № 10543 от 30.07.2020 г. на ВАС по адм. д. № 1067/2020 г. и др./ категорично се приема, че Законът за подпомагане на земеделските производители /ЗПЗП/ предвижда две самостоятелни административни производства пред ДФЗ по прилагане на мерките от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020. Това засяга и установяването на публичните вземания, произтичащи от прилагането на посочените мерки и реда за издаване на административни актове – чрез извършване на финансова корекция по реда на ЗУСЕСИФ или чрез издаването на акт за установяване на публично държавно вземане по реда на чл. 166 ДОПК. Поради това преценката за законосъобразност на оспорения административен акт, в това число и спазването на административнопроизводствените правила по чл.146, т.3 от АПК, налага да се направи разграничение между производствата, свързани с разходите по ПРСР 2014 – 2020 по ЗПЗП и ЗУСЕСИФ според правната уредба, действаща от влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗПЗП (ДВ бр. 2/2018).

Съгласно §4, ал.3 от ДР на ЗУСЕСИФ (ред. ДВ бр. 2/2018 г.) предоставянето на безвъзмездна финансова помощ, както и плащанията, верифицирането или сертифицирането на разходите по Програмата за развитие на селските райони се извършват при условията и по реда на този закон, доколкото друго не е предвидено в Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г. – „Регламент (ЕС) № 1305/2013 г.“) и Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ, L 347/549 от 20 декември 2013 г. – „Регламент (ЕС) № 1306/2013“), в Закона за подпомагане на земеделските производители или в акт по неговото прилагане. От тази разпоредба следва, че по отношение разходите по Програмата за развитие на селските райони /ПРСР/, ЗУСЕСИФ е общ закон и се прилага, доколкото в специалния закон (Регламент (ЕС) № 1305/2013, Регламент (ЕО) 1306/2013 г., ЗПЗП и актовете по прилагането му) не е предвидено друго. С влизане в сила на ЗИД ЗПЗП (ДВ бр. 2/2018 г.) в чл.1, т.7 от ЗПЗП е въведена промяна в предмета на правната му уредба, като е ограничено приложното му поле до мерките от Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013 и до конкретно изброени мерки и подмерки от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. - по чл.21, параграф 1, букви „а“ и „б“, чл.28, 29, 30, 31, 33 и 34 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 1305/2013“,

доколкото в този закон не е предвидено друго за Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

Междувременно обаче, след стартирането на процедурата за налагане на финансова корекция, са настъпили изменения в нормативната уредба, а именно: промени в чл.27 от ЗПСП, обн. ДВ бр.51 от 2019 г., които предвиждат различна регламентация от тази по §4, ал.3 от ДР на ЗУСЕФСУ. В новите ал.6 и ал.7 на чл.27 от ЗПСП, в сила от 28.06.2019 г., е предвидено издаването на различни актове относно подлежащите на възстановяване суми - решение за налагане на финансова корекция или АУПДВ, в зависимост от това дали възстановяването е следствие от нарушение на мерките и подмерките от програмите за развитие на селските райони, което представлява основание за налагане на финансова корекция по чл.70, ал.1, т.1 – 9 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, или от неспазване на критериите за допустимост, ангажимент или друго задължение от страна на ползвателите на помощ и бенефициентите по мерките и подмерките. Тъй като настоящото производство е започнало през 2022 г., т.е. при действието на чл.6 и чл.7 от ЗПСП, в сила от 28.06.2019 г., то образуваното административно производство е приключило законосъобразно с издаването на АУПДВ, предвид соченото основание за възстановяване на изплатената финансова помощ – поради неспазване на поетите ангажименти, заложи в одобрения бизнес план.

С Наредба № 10/2016 г., се уреждат условията и редът за прилагане на подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (ПРСР 2014 – 2020 г.), съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Финансовата помощ по тази наредба се предоставя за устойчиво развитие и растеж на малките земеделски стопанства. В глава четвърта на Наредбата е уреден редът за извършване на контрол върху изпълнението на проектите, като в чл.31 е предвидено извършване на проверка /посещение на място за установяване изпълнението на намеренията на кандидата за засаждане и изпълнението на всички други договорени и нормативно установени задължения съгласно условията на тази наредба и договора за подпомагане. В следващата разпоредба - на чл.32, е предвидено извършване на проверка/посещение на място за установяване фактическо съответствие на представения от ползвателя бизнес план и заложените в него данни и показатели с действителните такива. Тези резултати от проверките се вземат предвид при обработката на подадената заявка за второ плащане и при преценката за съответствието между одобрения бизнес план и заложените в него данни и показатели и тяхното реално изпълнение.

В чл.35, ал.1, т.3 от Наредба № 10/2016 г. е предвидено, че в срок до три месеца от подаване на заявката за второ плащане по чл.33, ал.1 РА одобрява или мотивирано отказва изплащането на финансовата помощ след извършен анализ за установяване на съответствието между фактическото състояние и одобрения бизнес план. В т.2 на чл.37, ал.1 от Наредба № 10/2016 г. е предвидено, че ползвателят на помощта няма право да получи второто плащане по чл.10, т.2 и дължи връщане на полученото по чл.10, т.1 първо плащане по договора за предоставяне на финансова помощ, ведно със законната лихва към него, изчислена за период, посочен в договора, когато: бизнес планът не е изпълнен коректно, включително и когато не е изпълнен в срока, посочен в договора за предоставяне на финансова помощ /т. 2/.

Изплащането на финансовата помощ по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието

на малки стопанства“ е на два етапа съгласно чл.10, ал.1 от Наредба № 10/2016 г., като първото плащане е след сключване на договора за предоставяне на финансова помощ, а второто плащане е след извършена проверка по чл.36, когато РА установи коректното изпълнение на бизнес плана.

В Глава втора „Условия за предоставяне на финансова помощ“, Раздел IV „Изисквания към проектите“ е предвидено, че кандидатите представят бизнес план по образец съгласно Приложение № 4 за развитие на стопанството за максимален период от пет години – чл.3, ал.1 от Наредба № 10/2016 г.

В чл. 14 от Наредба № 10/2016 г. изчерпателно е разписано какво трябва да доказва бизнес планът. В ал.1, т.3 е посочено, че най-късно до изтичане на посочената в бизнес плана крайна дата на период за проверка на неговото изпълнение, следва да е постигнато съответствие с приложимите Стандарти на Европейския съюз, отнасящи се до подпомаганите дейности, по отношение на съответните ветеринарни и фитосанитарни изисквания, хуманното отношение към животните, опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд.

Съгласно §1, т.14 от Допълнителните разпоредби (ДР) на Наредба № 10/2016 г. „Коректно изпълнение на бизнес плана“ е изпълнение (в количествено, качествено и времево отношение) на всяка една от следните дейности:

а) изпълнение най-късно до крайната дата на периода за проверка на изпълнението на бизнес плана на всички заложиени специфични цели и резултати (съгласно таблица 7 на бизнес плана);

б) изпълнение най-късно до крайната дата на периода на проверка изпълнението на бизнес плана на всички дейности и инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи (посочени в таблица № 8 (колони А, Б и В) на бизнес плана);

в) придобиване на знания по основните проблеми по опазване компонентите на околната среда в земеделския сектор (съгласно точка 2А на раздел III "Програма за развитие на стопанството“ на бизнес плана);

г) изпълнение на производствената програма на стопанството към крайната дата на периода на проверка изпълнението на бизнес плана по отношение на заложените култури и животни (съгласно таблици № 9 и 10 на бизнес плана).

Предвид очертаната правна регламентация и посочените по-горе разпоредби на договора за БФП може да се направи извод, че изготвянето на бизнес плана и предвидените в него параметри са дело на кандидата за получаване на подпомагане, същият е неразделна част от договора, като некоректното му изпълнение е основание за отказ за получаване на помощта по второто плащане по чл.10, т.2, от който следва връщане на полученото по чл.10, т.1 първо плащане по договора за предоставяне на финансова помощ.

Съществена част от образца към бизнес плана - Приложение № 4 към чл.13, ал.1 от Наредбата, е програмата за развитие на стопанството, и по-конкретно: 3.1. достигане на съответствие със съществуващи и нововъведени стандарти на ЕС – описват се стандартите, които ще бъдат достигнати от стопанството на кандидата към периода за проверка изпълнението на бизнес плана, съобразно която жалбоподателят е декларирал, че ще продължи да използва само разрешение за употреба продукти за растителна защита и ще води своевременно дневник за растителна защита, който ще заверява ежегодно в Областна дирекция по безопасност на храните /ОДБХ/. Съществено е и посоченото в бизнес плана, че към крайната дата на проверка на изпълнението му, кандидатът се задължава да представи становище от ОДБХ, от

което да е видно, че земеделското му стопанство и дейността му отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията.

В настоящия случай към подаденото от С. Г. А. заявление за становище от ОДБХ не са били приложени растителни паспорти за растенията, предназначени за засяване – картофи, една от земеделските култури, които отглежда през 2022 г., които А. е бил длъжен да поддържа в изправност и да представи. На следващо място е установено, че жалбоподателят притежава Удостоверение за регистрация № SFO 0533/11.05.2016 г. по чл.22 от Закона за защита на растенията, като от 2016 г. до момента не е изпълнявал задълженията си по чл.24, ал.1 от ЗЗР, тъй като не е подавал ежегодно декларации за липса на промени или актуализиране на данните в регистъра, каквито е посочил, че ще представя в бизнес плана.

Както вече се посочи, съгласно чл.13, ал.1 от договора, бенефициентът се задължава да изпълни изцяло бизнес плана в срока по чл.6, ал.1 от Административния договор и при спазване на условията и задълженията си съгласно приложимите актове от правото на Европейския съюз, нормативната уредба и този договор. Според чл.14, ал.3, бенефициентът има задължението за срока от сключване на договора до изтичане на пет години и шест месеца да съхранява всички документи, свързани с изпълнението на бизнес плана, за да послужи на Фонда, когато е необходимо да се направи преценка на точното изпълнение на неговите договорни и нормативни задължения. В чл.9, ал.1, т.2 от Административния договор е посочено, че Фондът изисква от бенефициента връщане на първото плащане по чл.3, ал.2, т.1 и няма право да получи второто плащане по чл.3, ал.2, т.2 от договора, в случай че не е изпълнил точно бизнес плана, включително в частта на заложените специфични цели и резултати, съгласно Приложение 3.

Некоректното изпълнение на бизнес плана, изразяващо се в липса на растителни паспорти за растенията, предназначени за засяване, както и неизпълнените на задълженията по чл.24, ал.1 от ЗЗР за подаване на ежегодни декларации за липса на промени или актуализиране на данните в регистъра на ОДБХ освен, че са станали причина за издаването на Становище № 23-018/22.08.2022 г., според което земеделското стопанство и дейността на жалбоподателя не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията, представляват правопрекратяващи юридически факти за правото на второ плащане и правопораждащи за задължението за връщане на полученото първо плащане с лихви за забава от момента, посочен в договора за предоставяне на финансова помощ - чл.37, ал.1, т.2 от Наредба № 10.

При така установеното от фактическа и правна страна, съдът намира, че оспореният административен акт е издаден от материално компетентен орган в предписаната от закона форма, при спазване на процесуалните правила и в съответствие с целта на закона. Не се установява и нарушение на принципа за съразмерност, залегнал в чл.6 от АПК. Бенефициентът на помощта е бил надлежно запознат с последиците от неизпълнение на задълженията по договора, което обстоятелство е удостоверил чрез подпис. В случая отговорността е ангажирана за неизпълнение на договорни клаузи, като същата е и нормативно предвидена в действащ подзаконов нормативен акт, който жалбоподателят се е задължил да спазва. В случая договорените между страните последици от неизпълнение на задълженията по договора за безвъзмездна финансова помощ се явяват приложени в пълно съответствие със съответните относими правни норми и в законоустановения срок.

По горните съображения, съдът намира оспореният АУПДВ за законосъобразен,

поради което жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора, в полза на ответника следва да се присъдят сторените по делото разноски за процесуално представителство по реда на чл.78 ал.8 от ГПК във връзка с чл.37 от Закона за правната помощ и чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ в размер на 100,00 лв.

Мотивиран от горното и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, I-во отделение, 35-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. Г. А. с ЕГН [ЕГН] и адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] срещу Акт за установяване на публично държавно вземане № 23/06/3/0/05316/04/01 от 12.04.2023 г., издаден от директора на Областна дирекция – [населено място] при Държавен фонд „Земеделие“, с който е отказана изцяло одобрената финансова помощ по Договор № BG06RDNP001-6.007-2550-C01 от 02.04.2021 г. на основание чл.9, ал.1, т.2, ал.2, т.1 от Договора, респ. т.32, във вр. с т.32.2 и 32.12 от Раздел II от Условието за изпълнение по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. и е определено задължение в размер на 19 558,00 лв., представляващо публично държавно вземане за изплатено и подлежащо на възстановяване първо плащане по Договор № BG06RDNP001-6.007-2550-C01 от 02.04.2021 г., ведно със законната лихва върху тази сума, която се дължи, считано от 15.11.2022 г., на основание чл.17, ал.1 от административния договор.

ОСЪЖДА С. Г. А. с ЕГН [ЕГН] и адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] ДА ЗАПЛАТИ на Държавен фонд „Земеделие“ сумата от 100,00 /сто / лева за разноски по делото, представляващи юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 14-дневен срок от получаването му пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: